

T.C.
BAŞBAKANLIK
HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI

Sayı : B.02.1.HM.0.DEİ.06.03/GNL 27.07.01* 62013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE

İlgi: (a) 27.06 2001 tarih ve 53307 sayılı yazımız.
(b) 31.5.2001 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-10753 sayılı yazınız.

İlgi (b)'de kayıtlı yazınız çerçevesinde, Adıyaman Milletvekili Mahmut Göksu'nun 7/4351 sayılı soru önergesinde yer alan soruların cevapları, Sermaye Piyasası Kurulu ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'ndan alınan açıklamalarla birlikte ekte gönderilmektedir.

Bilgileri ve gereğini arz ederim.

Dr. Kemal DERViŞ
Devlet Bakanı

~~Ek. 3~~

Dağıtım:

Bilgi için: Başbakanlık

Soru 10: Türkiye'nin dış borç stoğu Mart 2001 sonu itibariyle 112 milyar ABD Doları, iç borç stoğu ise Mayıs 2001 sonu itibariyle 84.4 milyar ABD Doları tutarındadır.

Soru 11: Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF), Bankalar Kanunu'nda yer alan hükümler gereği hisseleri kendisine devrolunan bankalardaki bütün tasarruf sahipleri ve kreditorlerin fonlarını herhangi bir engel olmadan tam olarak kullanmasını sağlamaktadır. Bu çerçevede, bankacılık sektörünün yeniden yapılandırılması sürecinde, söz konusu garanti ile ilgili uygulamaya ihtiyaç duyulduğu sürece devam edilecektir. Ayrıca, TMSF bünyesindeki bankalar alıcısı olduğu takdirde satılacak ya da tasfiye edilecektir.

Soru 13: Bankacılık sisteminde mali yapısı sorunlu olan bankaların bulunması, sağlıklı bankaları da olumsuz yönde etkilemektedir. Bir yandan kamu bankalarının biriken görev zararı alacakları, diğer yandan artan sayıda bankanın finansman sıkıntısına düşerek TMSF'ye devredilmesi kamu finansmanı üzerine taşınması güç bir yük getirmiştir. Bu çerçevede, TMSF bünyesindeki bankalara özkaynak açıklarını kapatmak amacıyla 19.7 katrilyon tutarında yeni hazine bono ve tahvilleri verilmiştir. Söz konusu uygulama, sağlıklı bir bankacılık sistemini iyileştirerek, bozulan makroekonomik dengelerin yeniden tesis edilmesi ve reel sektöre kaynak aktarımında bulunularak ciddi bir ekonomik program uygulanması açısından çok önemli bir adımdır.

Soru 14: 2001 yılında ülkemize IMF tarafından yaklaşık 14,7 milyar ABD Doları taahhüt edilmiştir. Bilindiği üzere, IMF ile üzerinde mutabakata varılan Stand-by Düzenlemeleri çerçevesinde sağlanan kaynakların tamamı, olağanüstü durumlar haricinde ülkelerin ödemeler dengelerinin güçlendirilmesi amacıyla resmi rezervlere eklenmektedir. Dolayısıyla IMF'den sağlanan kaynaklar doğrudan istihdam ve üretimi artırmaya yönelik olmayıp, mevcut döviz rezervlerini destekleyerek ödemeler dengesi açıklarından kaynaklanan döviz darboğazının aşılması, ve uygulanan ekonomi politikalarının sürdürülebilirliğine ilişkin kaygıların ortadan kaldırılması suretiyle, kaynakların yeniden yatırımlara dönüşmesini sağlayarak istihdama ve üretime dolaylı olarak katkıda bulunmaktadır. Ülkemize tarafından temin edilen IMF kaynaklarının bir kısmı ödemeler dengesinin desteklenmesinde, bir kısmı ise ihtiyaca göre bütçede kullanılmıştır.

Soru 16: 18.2.2001 tarih ve 24322 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2001/1 sayılı Tebliğin 49. Maddesi hükmüne istinaden;

Mali mevzuat hükümlerine aykırı fiilde bulundukları gerekçesi ile şirketler veya şirket yönetim kurulu üyeleri hakkında tatbikata geçildiğinin kamu kurum ve kuruluşlarınca Hazine Müsteşarlığına bildirilmesi veya mali mevzuata aykırı fiilde bulunulduğunun tesbiti veya milli menfaatlerin ve önceliklerin gerektirdiği durumlarda yeni teşvik belgesi düzenlenmemekte, ancak daha önce verilmiş olan teşvik belgelerine ilişkin müktesep hakları korunarak işlemlerin devamına olanak sağlanmaktadır. Bu kapsamda, anılan tebliğin 49. Maddesinin son fıkrası hükmü uyarınca, Kombassan Holding A.Ş. hakkında sermaye piyasası mevzuatına aykırı işlemler nedeniyle tesis edilen muameleler SPK tarafından Hazine Müsteşarlığına bildirilmiştir. Diğer taraftan, Kombassan Holding A.Ş., bağlı şirketleri ve yönetim kurulu üyeleri zaman zaman Hazine Müsteşarlığı'na müracaat ederek yatırımları ile ilgili Teşvik Belgesi düzenlenmesi talebinde bulunmuşlardır. Söz konusu talepler yukarıda gerekçeleri belirtilen işleme tabi tutulmuştur.

Soru 18: Ülkemizin içinde bulunduğu darboğazdan çıkabilmek için başlattığımız ekonomik programa destek arayışımız doğrultusunda, uluslararası finans kuruluşlarıyla, G-7 ülkeleriyle ve çeşitli yatırımcılarla görüşmelerimiz olmuştur. Bu çerçevede, ekonomiye katkıda bulunabilecek, iyi planlanmış her türlü girişim tarafımızdan destek görecektir.

Başbakanlık Sermaye Piyasası Kurulu

SAYI : HD / 1904

KONU :

ANKARA

20 / 06 / 2001

6930

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: Adıyaman Milletvekili Mahmut Göksu'nun 7/4351-10617 sayılı soru önergelerine ilişkin 31.05.2001 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-10753 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınız ekinde sunulan Adıyaman Milletvekili Mahmut Göksu'ya ait yazılı soru önergelerinden Sermaye Piyasası Kurulu (Kurul/SPK) ilgi alanına girenlerinin cevaplandırılması talep edilmektedir.

İlgi yazınızın ekinde yer alan sorular arasındaki 15 numaralı soruda, Kombassan Holding A.Ş. nin (Şirket) Romanyada 4500 işçinin çalıştığı S.C. Rulment Fabrikasının açılışını yaptığı ifade edilerek, basında yer alan bu haberin dikkati çekip çekmediği sorulmaktadır. Bilindiği üzere, 89/14391 karar sayılı "Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar"ın 93/4143 sayılı Karar ile değişik 13 üncü maddesinde zikredilen şartların yerine getirilmesi halinde, Türkiyede yerleşik kişilerin yurt dışında yatırım yapmaları mümkündür. Bu çerçevede, gerek Kombassan Holding A.Ş. nin, gerekse çok sayıda Türk şirketinin yurt dışında gerçekleştirdikleri pek çok yatırım bulunmaktadır.

16 numaralı soruda, Kombassan Holding A.Ş. yönetim kurulu başkanı Haşim Bayram'ın "Bu yatırımları Türkiye'de yapmak istiyoruz ancak SPK yı aşarak yatırım izni alamıyoruz" yönünde beyanları hatırlatılarak SPK nın neden aşılamadığı sorulmaktadır.

21.12.2000 tarih ve 2000/1821 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları ve Yatırımları Teşvik Fonu Esasları Hakkında Karar ve bu Kararın uygulanmasına ilişkin 2001/1 sayılı Tebliği hükümleri uyarınca, teşvik belgesi verme yetkisi Hazine Müsteşarlığına aittir. Öte yandan, anılan Tebliğin 49. maddesinin son fıkrası hükmü

uyarınca, ilgili kurum ve kuruluşlar, mali mevzuata aykırılık teşkil eden fiillerden dolayı haklarında mahkumiyet kararı bulunan gerçek ve tüzel kişileri bir ay içinde Müsteşarlığa bildirmekle yükümlüdür. Bu çerçevede, ilgili kurum ve kuruluşlarca Müsteşarlığa iletilen bilgiler ışığında, teşvik belgesi verilmesi hususunda takdir yetkisi Tebliğin 49. maddesi uyarınca Müsteşarlığa aittir.

2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ile kurulmuş olan Sermaye Piyasası Kurulu, Kanun ile kendisine verilen görevleri yerine getiren, sermaye piyasası ile bu piyasada faaliyet gösteren ortaklıkların gözetim ve denetimi yetkisini haiz bir kamu tüzel kişisidir. Anılan Kanun hükümleri çerçevesinde, Kombassan Holding A.Ş. nezdinde 1996 yılından itibaren, söz konusu şirketin sermaye piyasası faaliyetlerine ilişkin olarak Kurul tarafından inceleme ve denetimler yapılmaktadır. Söz konusu inceleme ve denetimlerde, Kombassan Holding A.Ş. nin 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun ilgili hükümlerine aykırı olarak hisse senetlerini Kurul kaydına aldırmanın ve sermaye piyasası aracı ihraç edecek ihraççıların kamuyu aydınlatmalarını temin etmek amacıyla Kurulca yapılan düzenlemelere uymadan hisse senetlerini halka arz ettiği, kendilerine hisse senedi satılan ya da diğer yöntemlerle para toplanan yatırımcıların Kombassan Holding A.Ş. nin yasal ortakları arasında gösterilmediği, Şirketin, Türk Ticaret Kanunu ve sermaye piyasası düzenlemelerine aykırı olarak ortaklarına, ticari faaliyet sonuçlarından bağımsız olarak Alman Markı bazında daha önceden ilan edilen oranlarda (ortalama yıllık %20) kar payı dağıtmayı taahhüt ettiği, taahhüt edilen kar paylarının gerek nakden gerekse ortakların pay tutarlarının artırılması ve diğer yöntemlerle yerine getirildiği, Şirketin sermaye piyasası mevzuatına aykırı olarak kendi hisse senetlerinin alım satımına izinsiz aracılık ettiği anlaşılmıştır. Bu tespitler çerçevesinde, Kurul tarafından söz konusu Şirketin Sermaye Piyasası Kanununa aykırı fiillerinden dolayı sorumlular hakkında ilgili Cumhuriyet Başsavcılıkları nezdinde suç duyurularında bulunulmuş olup, söz konusu başvurular sonucu açılan kamu davalarında yargılamalar halen devam etmektedir.

Müsteşarlığın doğrudan ya da teşvik mevzuatı çerçevesinde Müsteşarlığa, başvuran şirketlerin talebi üzerine, Tebliğin 49. maddesinin son fıkrası hükmü çerçevesinde mali mevzuata aykırılık nedeniyle yapılan işlemler Kurul tarafından Müsteşarlığa bildirilmektedir. Bu çerçevede Müsteşarlığın doğrudan ve Holding bağlı şirketlerinin talebi üzerine, Kurul tarafından Kombassan Holding A.Ş. hakkında

sermaye piyasası mevzuatına aykırı fiil ve işlemler nedeniyle tesis edilen işlemler, Tebliğin 49. maddesinin son fıkrası hükmü çerçevesinde Müsteşarlığa bildirilmiştir.

Bu çerçevede, Türkiye'de yapılacak yatırımlara ilişkin teşvik belgesi verme yetkisi Hazine Müsteşarlığına ait olup, Holding yönetim kurulu başkanının yatırım izni için Kurulun aşamadığı yönündeki ifadesi yanlış ve yanıltıcı nitelik arz etmektedir.

17 numaralı soruda, yabancı yatırımcıların Türkiye'de yatırım yapabilmeleri için pek çok kolaylıklar sağlandığı belirtilerek Türk yatırımcılarının yurtdışına gitmelerinin nasıl değerlendirildiği ve sermayenin renklendirilmesinin doğru bir yaklaşım olup olmadığı, doğru değil ise bu yanlışlıkların ortadan kaldırılması için her hangi bir çalışma yapılmasının düşünülüp düşünülmediği sorulmaktadır.

Yukarıda da ifade edildiği üzere, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar'ın ilgili düzenlemeleri uyarınca Türk yatırımcıların ya da yabancı yatırımcıların Türkiye dışında ya da Türkiye'de yatırım yapmaları serbesttir. Ayrıca, halka açık bir şirket olan Kombassan Holding A.Ş. nin, diğer halka açık anonim ortaklıklar gibi sermaye piyasası mevzuatına tabi olduğu açıktır. Bu kapsamda söz konusu Şirket de, tüm halka açık şirketlerin uyması gereken yükümlülükleri yerine getirmek zorundadır. Bununla birlikte, 1996 yılından itibaren geçen süreçte Kombassan Holding A.Ş. nin işlemlerini söz konusu yükümlülüklerle uygun olarak yürütmekten kaçındığı tespit edilmiştir. Kurul tarafından Kombassan Holding A.Ş. ya da diğer halka açık anonim ortaklıklar arasında farklı işlem yapılması mümkün değildir.

Bilgilerinizi arz ederim.

Dr.Kemal DERVİŞ
Devlet Bakanı

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU

SAYI :BDDK.2.DEG.01/BG - 5189

20 HAZİRAN 2001

HAZINE MÜSTEŞARLIĞINA

İlgi: 12.06.2001 tarih ve DEİ.06.03/GNL/1634 sayılı yazınız.

Adıyaman Milletvekili Mahmut Göksu'nun, ilgide kayıtlı yazınız eki 7/4351-10617 sayılı soru önergesinde yer alan ve Kurumumuzu ilgilendiren hususlara ilişkin açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

1-) İçinde bulunduğumuz dönemde ortaya çıkan ve kamuoyunda da önemli bir gündem oluşturan bankacılık sektörüne ilişkin sorunların, hükümetçe uygulanan ekonomik programın başarıya ulaşması bakımından hızla çözümlenmesi gereği doğmuştur. Bu nedenle, 4672 sayılı Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde öngörülen süreler ve usuller dahilinde ivedilikle parlamentodan geçerek yasalaşmıştır.

2-) 4672 sayılı Kanunla, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu bünyesinde bulunan bankaların banka kaynaklarını istismar eden ortakları ve yöneticilerinden olan alacaklarının tahsilinde 6183 sayılı Kanunun uygulanmasına imkan verilmiş ve böylelikle takip hukuki açısından bu kişilerin üzerine daha etkin bir şekilde gidilmesi amaçlanmıştır.

3-) Bankalar Kanununda kısa vadede herhangi bir değişikliğe gidilmesi düşünülmemektedir.

4-) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu üyelerinin atanması ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun faaliyete geçişi, 4491 sayılı Kanunla değişik Bankalar Kanununda öngörülen süreler içinde gerçekleştirilmiş olup, geçiş sürecinde Kanunla Kurula ve Kuruma verilmiş görev ve yetkilerin hepsi Kanunun Geçici 1 inci maddesinin (c) bendine istinaden ilgili kamu otoritelerince kullanılmıştır.

5-) 4672 sayılı Kanunla, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu bünyesinde bulunan bankaların, alacaklarının tahsiline yönelik Kanunda yer alan bazı mekanizmaların daha hızlı çalışır hale getirilmesi, bunların mali bünyelerinin zaafa uğratılmasında sorumluluğu bulunanlara uygulanacak yaptırımların bir an önce uygulamaya konulması amacıyla yönelik olarak gerekli değişiklikler yapılmış ve bu hükümlerin, halen Fon bünyesindeki bankaların, eski ortakları, eski ortaklarının pay sahibi bulundukları şirketler, yönetim kurulu üyeleri, müdürler ve denetim kurulu üyeleri, hakkında da uygulanmasına imkan verilmiştir.

7-) Bankaların özkaynak yetersizliği Kasım-2000 ve Şubat 2001 krizlerinin başlangıç nedeni olmamakla birlikte, krizin etkilerini artırıcı bir unsur olmuştur. Ancak, Kurumumuzca bankaların bir an önce sağlıklı özkaynak yapısına kavuşmalarını sağlayacak tedbirler alınmış olup, bu kapsamda özel bankalar ile sermaye artırımı ve yeniden yapılanma planları üzerinde belirli bir takvime dayalı anlaşmalar yapılmış ve bu husus kamuoyuna duyurulmuştur.

Diğer taraftan, sektörde faaliyette bulunan bütün bankalar sıkı bir denetim ve gözetim altında bulundukları gibi, sektöre ilişkin düzenlemelerde herhangi bir eksiklik bulunmamaktadır.

8-9) 1994 yılının Nisan ayında üç bankanın tasfiye sürecine girmesi sonucu, sisteme duyulan güvenin sarsılmasının yanında, bankaların yurtdışından kaynak temin etme imkanları da önemli ölçüde daralmıştır. Gerek bankacılık sistemi içinde gerekse sistem dışına doğru gerçekleşen mevduat kaymaları, ancak tasarruf mevduatının tamamının Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu garantisi altına alınması ile durdurulabilmiştir. O dönemde mevduatın tamamının sigorta kapsamına alınmasının, sektördeki banka sayısı ile ilgisi bulunmamaktadır. Söz konusu işlem ile tamamiyle sektörün sağlıklı bir yapıya kavuşturulması amaçlanmıştır.

1.6.2000 tarih ve 24066 (1.Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Bakanlar Kurulunun "Sigortaya Tabi Tasarruf Mevduatı ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunca Tahsil Olunacak Primler Hakkındaki Karar"ına göre, 1.1.2001 tarihinden itibaren bankalardaki tasarruf mevduatının 50 milyar Türk Lirasına kadar olan kısmı mevduat sigortası kapsamındadır. Diğer taraftan, hükümet, 6.12.2000 tarihinde tasarruf sahiplerinin ve diğer kreditorlerin Türkiye'deki mevduat bankalarından olan alacaklarına ilişkin geçici tam bir garanti duyurusunda bulunmuştur. Bu kapsamda, mevcut durum itibariyle Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu kapsamındaki bankaların yükümlülüklerinin tamamı Fonun garantisi altındadır. Bankacılık sektörünün yeniden yapılandırılması sürecinde, söz konusu garanti ile ilgili uygulamaya ihtiyaç duyulduğu sürece devam edilecek ve kamuoyuna önceden haber verilmesi suretiyle kaldırılacaktır.

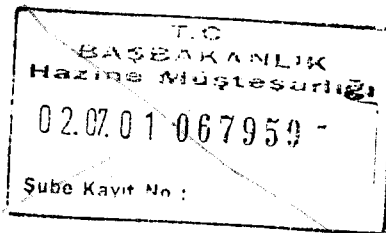
12-)Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun gelir kaynakları 4389 sayılı Bankalar Kanununun 15/2. maddesi ile belirlenmiştir. Fonun 2000 yılı gerçekleşen gelir toplamı 538.5 trilyon TL'dir. Bu meblağın 340.7 trilyon TL'si Fonun asli ve sürekli gelir kaynağı olan ve bankalardan üçer aylık dönemler itibariyle tasarruf mevduatının onbinde 25 oranı üzerinden tahsil olunan sigorta primlerinden oluşmaktadır.

Fon gelirlerinin giderlerini karşılayamaması halinde yönelinecek kurumlar aynı Kanunun 15. maddesinin 2. fıkrasının son paragrafı ile 5. fıkrasında belirtilmiştir. Buna göre;

-Olağanüstü hallerde Fon, Hazine Müsteşarlığından izin almak kaydıyla borçlanabileceği gibi ihtiyaç hasıl olduğunda Hazine Müsteşarlığınca Fona ikrazen verilmek üzere uzun vadeli özel tertip Devlet İç Borçlanma Senedi ihraç edilebilir, ayrıca Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun talebi üzerine TC Merkez Bankası Fona avans verilebilir.

-Fon mevcudunun ihtiyacı karşılayamaması durumunda bankalardan ileride doğacak prim yükümlülüklerine mahsuben bir önceki yılda ödedikleri sigorta primi toplamına kadar avans alınabilir.

Bilgilerine arz olunur.

A. Teoman KERMAN
Başkan Yardımcısı